

POLITIEACADEMIE

Jaarverslag 2023

Raad van Advies

Politieacademie

Wettelijke taak en samenstelling Raad van Advies

De Politieacademie heeft een Raad van Advies (artikelen 77 tot en met 80 Politiewet 2012). De Raad van Advies is een intern adviesorgaan : hij adviseert de directeur van de Politieacademie en zijn plaatsvervanger over de taakuitvoering door de Politieacademie. De Raad van Advies hanteert de maatschappelijke opdracht van de Politieacademie als uitgangspunt voor zijn advisering. De Raad van Advies bestaat uit vijf leden, waaronder de voorzitter. De voorzitter en de leden worden benoemd, herbenoemd, geschorst en ontslagen bij Koninklijk Besluit voor een periode van vier jaar. Bij de samenstelling van de Raad van Advies van de Politieacademie wordt ervoor zorg gedragen dat deskundigheid op het terrein van de politie, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek is geborgd. De Raad van Advies is een formeel orgaan van de Politieacademie in de zin van de Kaderwet ZBO's. Dat heeft onder meer tot gevolg dat de Raad van Advies een jaarverslag opstelt en aan de Minister toezendt.

De Kaderwet geeft géén regels voor de vorm of inhoud van het jaarverslag van de Raad van Advies.

Profiel Raad van Advies Politieacademie

De voordracht en de benoeming van de voorzitter en de vier leden komt tot stand op basis van het volgende, door de directeur van de Politieacademie opgemaakte profiel :

- de Raad van Advies heeft vijf leden, met onderlinge synergie, waaronder een gezaghebbend voorzitter
- de leden zijn afkomstig uit de Politie, het onderwijs en het wetenschappelijk onderzoek
- de leden vertegenwoordigen een scala van invalshoeken op de strategische thema's van de PA
- de leden van de Raad van Advies worden gevraagd en benoemd op basis van zowel hun (bestuurlijke) achtergrond en ervaring als hun persoonlijke eigenschappen en competenties
- de Raad is maatschappelijk betrokken en divers samengesteld
- de Raad van Advies is inspirerend, prikkelend en ondersteunend en is een klankbord voor de directie van de Politieacademie voor hun vragen en dilemma's
- de Raad van Advies heeft de blik op de horizon, en heeft daarnaast oog voor het actuele krachtenveld en de actuele maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op de taken van de Politieacademie.

Samenstelling Raad van Advies op 31 december 2023

De Raad van Advies was per 31 december 2023 als volgt samengesteld :

Dhr. mr. J. van der Vlist	voorzitter
Mevr. drs. M. Riemersma	lid
Mevr. drs. C. Six	lid
Dhr. drs. M. R. Daniel	lid
Dhr. dr. mr. H.M. de Jong	lid

Mevrouw Six en de heer Daniel zijn per 1 september 2023 bij Koninklijk Besluit benoemd als nieuwe leden in de vacatures die op die datum ontstonden, doordat twee leden aangegeven hadden hun lidmaatschap te beëindigen, te weten:

- Mevr. drs. I. Bryan, benoemd voor 4 jaar per 1 september 2017 en één keer herbenoemd voor 4 jaar
- Dhr. S. Mbarki, benoemd voor 4 jaar per 1 januari 2017 en één keer herbenoemd voor 4 jaar.

De eerste vacature is die van het RvA-lid met een Politieprofiel (niet in dienst van de Politie).

De tweede vacature is die van het RvA-lid met een breed onderwijsprofiel.

De RvA en de directie PA hebben in onderlinge samenspraak besloten om deze vacatures te vervullen via een open werving. Dat is in juni gebeurd door een oproep in twee landelijke dagbladen en via het PA LinkedIn account. De kandidaten zijn geselecteerd op basis van het algemene profiel voor de RvA en zijn leden in combinatie met het specifieke profiel voor de twee vacatures. Na gesprekken met kandidaten zijn mevrouw Six en de heer Daniel bereid gevonden toe te treden tot de Raad.

(Neven)functies leden Raad van Advies op 31 december 2023

De Raad van Advies heeft in het Reglement Raad van Advies bepaald dat het jaarverslag van de Raad een overzicht bevat van de (neven)functies van de voorzitter en de leden. De voorzitter en de leden van de Raad van Advies bekleden geen functies die ongewenst zijn met het oog op een goede vervulling van het lidmaatschap van de Raad of de vertrouwelijkheid. Op 31 december 2023 bekleedden de voorzitter en de leden de volgende functies.

Dhr. mr. J. van der Vlist, voorzitter

Hans van der Vlist CCC (commissaris, consultant, coach)

Voorzitter Audit commissie Nationale Politie (tot 1-7-2023)

Voorzitter Audit adviescommissie UWV

Lid Raad van Commissarissen Parnassia Groep

Voorzitter Stichting Leenrecht

Voorzitter Stichting Geschillen Instantie Pensioenfondsen (sinds september 2023)

Mevr. drs. M. Riemersma

Lid College van Bestuur Drenthe College

Voorzitter Stichting Kwaliteitsnetwerk MBO

Vicevoorzitter VNO-NCW Drenthe

Lid Raad van Toezicht van ZINN (Zorgorganisatie Noord Nederland)

Lid Raad van Toezicht Rijksuniversiteit Groningen

Mevrw. Drs. C. Six

Directeur ARQ Nationaal Psychotrauma Centrum

Dhr. drs. M. R. Daniel

Lid Raad van Commissarissen Circulus Berkel

Lid Raad van Toezicht Fier

Lid Commissie van Beroep Examens Politie Academie

Voorzitter stichting "Christian Children"

Dhr. dr. mr. H.M. de Jong

Voorzitter Raad van Toezicht van ZAAM (VO-Amsterdam)

(waarnemend) bestuursvoorzitter Regieorgaan SIA (NWO- fonds praktijkgericht onderzoek)
Lid programmaraad Nationale Wetenschapsagenda (NWA)
Hoofdredacteur tijdschrift Th&Ma (sinds 1 juli 2023)
Docent Strategie en Organisatieontwikkeling, masteropleiding Publiek Management, Universiteit Twente

Bijeenkomsten, thema's en adviezen 2023

In 2023 vonden drie bijeenkomsten van de Raad van Advies plaats :

- *Op 9 maart, op het Hoofdbureau Politie Den Haag*
Met als thema de (gewenste) positie van de PA in het onderzoekslandschap van de Politie en daarnaast de periodieke zelfevaluatie.
- *op 4 september, op de PA-concernlocatie Apeldoorn*
Met als thema de “eerste 100 dagen observaties” van dhr. Kok als directeur Politieacademie. Deze RvA-bijeenkomst vond plaats op dezelfde dag als de officiële opening van het studiejaar, inclusief mini-colleges die als rode draad hadden de professionele beroepsidentiteit van de Politie.
- *op 31 oktober op de PA-concernlocatie Apeldoorn*
Met als thema het omgaan met de Korpsdruk op hernieuwde aanpassing van de basispolitieopleiding PO 21.
Voorafgaand aan de bijeenkomst woonden de leden van de Raad van Advies twee lectorale redes bij : van de lector Onbegrepen gedrag, veiligheid en samenleving en van de lector Gebiedsgebonden Politie.

Door omstandigheden vonden er dit jaar geen bijeenkomsten en voorafgaande werkbezoeken plaats aan de diverse locaties van de Politieacademie in het land, zoals in de voorafgaande jaren aan o.a. de PA-locatie Ossendrecht (VPO-onderwijs gevaarsbeheersing) en de locaties Rotterdam en Amsterdam (beide BPO-locaties).

De Raad van Advies is een intern adviesorgaan, met adviezen aan de directie van de Politieacademie. In de RvA-bijeenkomst van 31 oktober 2023 heeft de RvA, na overleg met de directie, besloten om een openbaar advies uit te brengen over de impact van de vraag van de Korpsleiding (KL) om – vrij kort na de invoering van de vernieuwde basispolitieopleiding PO 21 met 2 uitstroomprofielen - te onderzoeken hoe en binnen welke termijn gekomen kan worden tot één (langere) basispolitieopleiding met daarin opgenomen beide uitstroomprofielen. Zie voor wat betreft de inhoud van het advies hieronder, bij de bijeenkomst van 31 oktober.

De bijeenkomsten zijn telkens gehouden in aanwezigheid van de directeur en de plaatsvervangend directeur van de Politieacademie. Dat waren in 2023 de heer drs. L. Kok en mevrouw drs. K. Van Kammen. Verder schuiven, afhankelijk van het thema, anderen aan zoals op 9 maart 2023 het hoofd Kennis & Onderzoek van de PA, prof. dr. E. Bakker bij het thema de (gewenste) positie van de PA in het onderzoekslandschap van de Politie.

In een RvA bijeenkomst staat één thema centraal, waarbij de directie een adviesvraag aan de Raad van Advies richt. De directie voorziet de Raad van Advies vooraf van informatie over het thema. Verder ontvangt de Raad elke bijeenkomst informatie over het vervolg op (c.q. de opvolging van) eerdere adviezen en over overige actuele ontwikkelingen binnen Politieonderwijs en onderzoek. In

2023 waren dat de volgende ontwikkelingen:

- de voortgang op de invoering en doorontwikkeling van de nieuwe opleiding PO 21
- de uitkomsten van de NVAO-toetsing van de PA-brede bestuurlijke afspraken met de NVA
- het Programma HO 21 ter ontwikkeling en invoering van de nieuwe Bachelor Politieopleidingen
- de verbetering in het proces van VPO-behoeftestelling door het Korps
- het Peer Review onderzoek, cf het landelijk Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO)
- de wording van de nieuwe Strategische Onderzoeksagenda Politie 2022 – 2026
- het 5-jaars ZBO-evaluatieonderzoek door bureau Dialogic in opdracht van het Ministerie
- het meerjarig traject tot invoering van een nieuwe bekostigingssystematiek.

1^e bijeenkomst - 9 maart 2023

Zelfevaluatie RvA

Het reglement van de Raad van Advies zegt dat RvA de periodiek een evaluatie uitvoert op zijn functioneren en op de effecten van zijn werk. Dat heeft de RvA in zijn bijeenkomst van maart 2023 gedaan, mede op basis van de onder de leden vooraf verzamelde input en met gebruik van wat in de laatste zelfevaluatie (2019) benoemd was. De zelfevaluatie gaf het volgende beeld.

Algemene punten

- de sfeer is open en transparant. De leden voelen zich vrij om kritisch te zijn
- de leden vullen elkaar goed aan; ze hebben een diverse blik vanuit verschillende invalshoeken
- de indruk is dat de RvA vaak dezelfde of aanpalende adviesthema's te bespreken krijgt. Dat is op zich niet verwonderlijk gelet op de lange looptijd van ontwikkelingen, maar daardoor lijkt het wel alsof de RvA in herhaling valt. Dat geldt bijvoorbeeld voor de nieuwe financiering
- tegelijkertijd hebben leden ook de behoefte om gesprekken van een follow up te voorzien zoals het (adviesgesprek) in Ossendrecht over diversiteit binnen de PA en de Politieorganisatie
- wisselingen in directie en RvA kunnen een kans zijn om te werken naar een meer structurele termijnagenda van (ook meer breed maatschappelijke) adviesthema's.

Specifieke punten

- de werkbezoeken ("de organisatie in gaan") zijn nuttig ; de leden leren daar elke keer en krijgen meer feeling voor de organisatie en een betere informatiepositie. Dat geeft de benodigde context voor adviesaanvragen. Zonder die context wordt de adviestaak al snel te smal;
- wat betreft werkbezoeken is de behoefte om die ook te doen bij de eenheden, b.v. werkbezoeken aan de LOP's
- zijn er meer RvA-bijeenkomsten dan nu (3x per jaar) nodig om feeling te krijgen met de organisatie ?
- tegelijkertijd vraagt het wel om een tijdsinvestering van de leden en dit is een aandachtspunt ook vanuit de RvA zelf. Belangrijk om toekomstige nieuwe leden van de RvA te vragen zich hieraan te committeren en hen een inkijkstage te geven van 1 a 2 dagen;
- samenstelling : goed om naast de standaardprofielen ook kijken naar hoe de verschillende schakeringen te borgen (etniciteit, stad/regio, privaat-publiek, politiek, etc.)
- de wens is om af en toe met het Korps erbij te spreken
- is er een relatie tussen de adviestaak van de Politieonderwijsraad (POR) en die van de Raad van Advies? Zit daar raakvlakken tussen ; is er aanleiding tot een gezamenlijke bijeenkomst?

1e bijeenkomst - 9 maart 2023

(locatie Hoofdbureau Politie Den Haag)

Adviesthema: de (gewenste) positie van de PA in het onderzoekslandschap van de Politie.

Aanleiding en inleiding adviesvraag

De laatste keer dat de PA-positie in het onderzoekslandschap het adviesthema in een RvA-bijeenkomst was, was december 2020. Sindsdien doen zich duidelijk meerdere ontwikkelingen en bewegingen op dit thema die aanleiding waren het opnieuw op te voeren in maart 2023, namelijk :

Ontwikkelingen buiten de PA

- de Korpsleiding formuleert periodiek de strategische kennisbehoefte van de Politie op de thema's 'Lokaal Politiewerk', 'Opsporing', 'Digitalisering, intelligence & techniek' en 'Mens & Politieorganisatie'
- er komt steeds meer samenhang tussen de diverse onderzoeksagenda's.
- de PA krijgt een meer centrale functie rond praktijkgericht onderzoek, onder meer via de overgang van de ondersteunende Politie & Wetenschap (P&W) taken van de Politie Onderwijs Raad naar de PA.
- het Ministerie geeft aan behoefte te hebben heeft aan (meer) coördinatie op onderzoeksgebied.

Ontwikkelingen binnen de PA

- de PA gaat kenniscentra oprichten rondom de 4 genoemde Korpsthema's: netwerken waar onderzoek, en onderwijs, operatie en beleid elkaar ontmoeten en gericht op doorwerking in de praktijk.
- de onderzoeksreview (van december 2022) laat zien waar de PA op het gebied van onderzoek staat, afgemeten aan het Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) van de Vereniging Hogescholen.

Deze ontwikkelingen roepen een aantal vraagstukken en dilemma's op bij de directie en de sectorleiding Kennis & Onderzoek, die uitmonden in de volgende centrale adviesvragen op 9 maart:

- welke mogelijke (zelf)begrenzingsen zitten er aan een grotere regie- en coördinatierol van de PA in het onderzoekslandschap. Wat zijn de let op's?
- met de focus op praktijkgericht onderzoek binnen 4 kenniscentra en thema's beperken we ons als PA tegelijkertijd : missen we op die manier wat ; geven we iets weg?

Adviezen

Uit de RvA-bespreking kwamen de volgende hoofdlijnen van advies.

Observaties RvA en adviezen over ontwikkeling onderzoeksrol

Observaties

- het vertrouwen in de PA als onderzoeksinstelling groeit en de verbinding tussen Korps en PA is op dit gebied blijkbaar aanzienlijk versterkt;
- complimenten voor de sinds 2020 in gang gezette ontwikkelingen: dat biedt veel perspectief;
- op conceptueel niveau is een duidelijke lijn ("focus en massa") herkenbaar in de PA-opstelling;

- de RvA ziet kansen voor een PA-aandeel in de verdere uitbouw van de R&D functie voor de Politie.

Adviezen

- de tijd is rijp voor verzilvering van de volgende fase in de kennis- en onderzoekstaak van de PA;
- bouw voort op de al gelegde basis voor de kennis- en onderzoekstaak van de PA; de hoofdstructuur staat stevig;
- investeer meer in een cultuur van elkaar opzoeken en bevragen, zowel intern als met het Korps;
- maak voor het Ministerie de bestaande samenhang tussen de onderzoeksprogrammeringen duidelijk.

Observaties RvA en adviezen t.a.v de profilering van de PA

Observatie

- de PA heeft meer ruimte in haar onderzoekstaak dan ze tot nu toe zelf invult;
- de aantrekkingskracht van de Politieacademie als uniek (onderzoeks) instituut is groot;
- een sterke PA als onderzoeksinstituut is goed voor de Politie en de maatschappij;
- de PA is als professionele duider van voor de Politie relevante ontwikkelingen en gebeurtenissen nog weinig zichtbaar in het publieke debat en de media;
- de RvA hoort of ziet weinig van een interne wisselwerking tussen Politieonderwijs en onderzoek.

Adviezen

- werk gericht aan je status en profiel als onderzoeksinstituut (scripties, NAW-exposure, zichtbaarheid media). Pak onder meer je rol in het organiseren van debatten;
- zorg dat je ambitie ten aanzien van je profiel en status gelijke tred houdt met de (organisatie)ontwikkelfase;
- maak helder waaraan je de realisatie van je ambitie van (onderzoeks) autoriteit afmeet.

Observaties RvA en adviezen t.a.v. onderzoeksthema's

Observaties

- de vier thema's van de kenniscentra zijn (logischerwijs) Politie-intern gericht waardoor de range van onderzoek echter per definitie wel smal wordt;
- met name zijn bredere maatschappelijke veiligheidsthema's niet direct herkenbaar, zoals ondermijning, polarisatie, cybercrime;
- digitalisering en intelligence zijn uit hun aard geen zelfstandige thema's en kunnen beter worden ingebed in de inhoudelijke thema's.

Adviezen

- formuleer de thema's niet te beperkt, maar opener en meer van buiten naar binnen;
- zorg voor bredere maatschappelijke herkenbaarheid van onderzoeksthema's;
- bouw vrije ruimte in, zodat onderzoek flexibel in kan spelen op actuele (maatschappelijke) ontwikkelingen.

Observaties RvA en adviezen t.a.v. onderzoeksfinanciering (onderzoeksfonds)

Observaties

- als gevolg van de beheersmatige inbedding heeft de PA sinds 2017 geen mogelijkheden meer voor het aanboren van 3^e geldstromen en dat beperkt de PA in haar keuzes en in haar ruimte voor maatschappelijk breder herkenbare onderzoeksthema's;
- het ontbreekt aan een regisseur voor onderzoek op het gebied van veiligheid in het publieke domein, zoals bijvoorbeeld het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) voor onderwijsonderzoek.

Adviezen

- activeer het Ministerie wat betreft haar rol in (onderzoeks)fondsvorming;
- zorg dat de nieuwe financieringssystematiek niet alleen betrekking heeft op onderwijs, maar ook op onderzoek en zorg dat de mogelijkheid tot 3^e geldstroom weer ontstaat.

Vervolg en opvolging adviezen

Een belangrijk uitgangspunt in de huidige Korpsvisie “Politie in verbinding met de Wetenschap” is om de PA sterker te positioneren in het domein van wetenschappelijk onderzoek rond de politie, in lijn met de PA-ambities.

Om handen en voeten te kunnen geven aan deze visie is in de zomer 2023 het rapport “De PA als centrum van wetenschappelijk praktijkgericht politieonderzoek” (ook wel bekend als ‘Even Apeldoorn bellen’) aangeboden aan de Korpsleiding en de directeur PA. Het rapport is bedoeld om de ambities vanuit een heldere visie op de PA als kennisinstelling te gaan verzilveren. De notitie richt zich primair op de versterking van de sector Kennis & Onderzoek van de PA. In de loop van 2023 heeft de PA inzicht gegeven aan Korps en Ministerie wat ze nodig heeft om door middel van kenniscentra haar spin-in-het-web rol te kunnen vervullen. Daarvoor is een structurele extra financiële investering nodig ten behoeve van extra personele (onderzoeks)capaciteit. De directie PA heeft met het Ministerie afgesproken dat ze de jaarlijks onbenutte € 400.000 van het kleine ZBO-budget mag herbesteden voor dat doel. Die middelen voorzien nog niet in de totaal benodigde investering in kenniscentra.

Meer synergie tussen het onderzoeksprogramma van de PA en het via de Politieonderwijsraad uitbestede onderzoek was al jarenlang een streefbeeld. Eind 2023 hebben PA, Korps en Ministerie overeenstemming bereikt over de overheveling van de regierol van de POR (commissie Politie & Wetenschap) naar de PA.

In personele zin is die overgang inmiddels in 2023 uitgevoerd. Gekoppeld aan de overheveling is de inrichting van een kleine PA-commissie die adviseert over de (transparantie van de) programmering van de onderzoeken.

2e bijeenkomst – 4 september 2023 (PA-concernlocatie Apeldoorn)

Adviesthema: eerste 100 dagen observaties nieuwe directeur

Aanleiding en inleiding adviesvraag

De “1e 100 dagen observaties” van dhr. Kok als directeur van de PA lagen op 4 september ter bespreking en gezamenlijke reflectie voor bij de RvA. Een deel van de observaties bevat een vooruitblik op de door de directeur voorziene verdere ontwikkelingsrichting. De bijeenkomst had zodoende een ander karakter dan de gebruikelijke bespreking van een gerichte adviesvraag van de directie aan de Raad.

Reflecties naar aanleiding van de eerste 100 dagen

De RvA ziet dat dat de eerste 100 dagen observaties van de nieuwe directeur veel onderwerpen bevatten die de afgelopen paar jaar langs zijn gekomen in de RvA-bijeenkomsten. De reflectie is dat een nieuwe toekomstbestendige externe besturing en financiering onder meer vereist is om meer veranderkracht en ontwikkelingsruimte voor de PA te creëren.

Bestuurlijke context directeur PA

De RvA werpt op basis van de 100 dagen observaties - en van zijn ervaringen van de afgelopen jaren - de vraag op of het Ministerie, het Korps en de PA al voldoende in staat zijn om gezamenlijk te reflecteren op de opleidingsopgaven voor de Politie van overmorgen en wat daar nu voor nodig is.

Het blijft lastig om de (professionele) autonomie van de PA goed te combineren met het gezamenlijk hierin optrekken van Ministerie, Korps en PA. Dit gaat de laatste paar jaar al beter. Dit jaar, 2023, is het volgens de directeur bijvoorbeeld voor het eerst dat het Ministerie zijn rol pakt in het proces van onderwijsbehoeftestelling. Daarin formuleert het Korps de opleidingsvragen, brengt de PA de benodigde opleidingscapaciteit in kaart om die vragen te bedienen en bezegelt het Ministerie het proces met de bepaling van de mensen en middelen die de PA in het daaropvolgende begrotingsjaar tot haar beschikking krijgt (in de Politiebegroting). Er zijn echter meer gezamenlijke stappen nodig vanuit een gemeenschappelijk perspectief op de inhoudelijke opleidingsopgaven voor de Politie. Tot nu toe gaan de meeste bestuurlijke overleggen en contacten vooral over budgetten.

De directeur ziet kansen in de huidige ontwikkeling en invoering van een nieuwe financieringssysteem al is daarin nog een weg te gaan. Het werken met een bijzondere bijdrage PA is cruciaal en gaat meer bewegingsruimte bieden, gekoppeld aan de duidelijke verantwoordingsplicht achteraf.

De systematiek moet onder meer mogelijk maken dat de PA zelf “spaart” voor onderwijsontwikkeling. Hoe dat precies zal werken, daar is nog veel werk aan te doen. De RvA bepleit dat het Ministerie van JenV als Ministerie van Politieonderwijs zijn oor op dit thema, de onderwijsfinanciering, meer te luisteren legt bij het Ministerie van OCW. De RvA geeft nog mee, in het verlengde van eerdere besprekingen over het thema, dat de nieuwe financiering niet op zichzelf staat maar onderdeel is van de bredere externe besturing. De interne doorvertaling van de financieringssysteem vraagt om een nieuwe interne besturingsfilosofie. De RvA bepleit om daar nu snel mee te starten.

Druk op de PA en haar medewerkers

De nieuwe directeur heeft de eerste 100 dagen veel introducerende werkbezoeken gedaan bij alle onderdelen van het politieonderwijs en daarbij veel verschillende lessen gevolgd. In meerdere onderdelen van het onderwijs, maar vooral bij het basispolitieonderwijs is sprake van verandering op

verandering en van een brede schaarste in docentcapaciteit voor de uitvoering, in capaciteit voor ontwikkeling en innovatie en capaciteit binnen de ondersteunende taken. De oorzaak van dit laatste is bekend : de overheveling en gelijktijdige reorganisatie van de PA-bedrijfsvoering bij de inbedding in het Politiebestel. De vorige directeur heeft deze ontoereikende ondersteuning op het gebied van (onderwijs)bedrijfsvoering in kaart laten brengen en aangekaart bij het Ministerie. Daar is een gedeeltelijke, eenmalige reparatie uit voortgekomen.

Onderwijsontwikkeling kan niet zonder goede onderwijs-IV. Over dit aspect leest de RA weinig in de eerste 100 dagen observaties : is de benodigde IV-ondersteuning voldoende in beeld en wat kan het Politiedienstencentrum op dat gebied wel en niet aan de PA leveren? Is dit vergeleken met het reguliere MBO en hoger onderwijs?

Student centraal

De PA heeft de neiging om haar Politie-identiteit meer te benadrukken dan haar onderwijsidentiteit.

In beleidsplannen van de PA komt de student niet als eerste aan bod. De RvA ziet dat studenten geen formele zeggenschap hebben binnen de sturing ; studentenraden hebben een informele status als gesprekspartner en klankbord van de onderwijsleiding. Het zou goed zijn als de studenten van het Politieonderwijs meer zeggenschap, meer bevoegdheden krijgen. De ervaring in het hoger onderwijs bijvoorbeeld leert dat juist studenten constructief meedenken over onderwijsvernieuwing.

Docent centraal

De directeur geeft op basis van zijn observaties aan dat de beroepsgroep docenten binnen de PA centraal zou moeten staan ; zij maken met hun vaardigheden en intrinsieke motivatie het verschil tijdens de opleidingen. En de docenten beleven grote druk. De docenten hebben meer erkenning en waardering nodig dan dat ze nu krijgen. De RvA geeft naar aanleiding van de ervaren werkdruk aan dat voorspelbaarheid van de organisatie een belangrijke factor is, meer nog dan eigenaarschap.

“Bouw een kathedraal” voor de docenten in plaats van structuren. De directie is samen met de sectorhoofden in gesprek over de gewenste besturingsfilosofie met als vertrekpunt wat docenten en docententeams nodig hebben om goed hun werk te kunnen doen.

Interne gerichtheid Politie en PA

De reflectie van de RvA is dat Politie en de PA een interne en beperkte focus hebben. De RvA mist de verbinding van de PA met de grotere maatschappelijke opgaven. Een voorbeeld is dat de aanpak van ondermijning waar van Rijksweg veel geld voor wordt uitgetrokken waar de PA niet van heeft geprofiteerd. Leg een formele relatie met instituten buiten het Korps zoals bijvoorbeeld Clingendael, met internationale politieacademies, organiseer eens in de zoveel tijd conferenties, zorg voor een positie in de Nederlandse samenleving. De interne gerichtheid die de raad constateert vindt de directie een serieus punt om aan te werken.

3e bijeenkomst - 31 oktober (PA-concernlocatie Apeldoorn) Adviesthema : impact integrale basispolitieopleiding PO 21

Aanleiding en inleiding adviesvraag

In de RvA-bijeenkomsten is het proces van invoering van de nieuwe basispolitieopleiding PO 21 regelmatig aan de orde geweest, inclusief de impact daarvan, in combinatie met de instroom van grotere aantallen aspiranten.

De combinatie van een omvangrijke onderwijsvernieuwing met een grote kwantitatieve opgave doet een groot beroep op het absorptievermogen van de organisatie (de sector BPO) en dat van de individuele docenten. De opleiding PO 21, zoals de PA die in opdracht van Korps en JenV heeft ontwikkeld, kent twee uitstroomprofielen : GGP (gebiedsgebonden Politie) en VVC (Opsporing). Dit vloeide direct voort uit de gewenste korte opleidingsduur (2 jaar in plaats van 3). Beide uitstroomprofielen leiden op tot startbekwaamheid in de startfunctie van Medewerker GGP binnen een basisteam. In het najaar van 2022 besloot de Korpsleiding dat de Eenheden vanaf 2023 het uitstroomprofiel VVC gaan afnemen in een verhouding van 80 (GGP) - 20% (VVC).

Rond het voorjaar 2023 ontstond binnen het Korps een behoefte om de opleiding PO 21 binnen afzienbare termijn opnieuw te herzien, door de invoering van één integrale opleiding, zonder twee uitstroomprofielen.

Dit was aanleiding tot de adviesvraag van de directie aan de RvA op 31 oktober. Tijdens de bespreking heeft de directie de RvA gevraagd om een openbaar advies over de impact van de vraag van de Korpsleiding (KL) om te onderzoeken hoe en binnen welke termijn te komen tot één (langere) basispolitieopleiding met daarin opgenomen beide uitstroomprofielen. Voordat de Korpsleiding later in 2024 besluiten neemt hierover, laat zij via de landelijke Programmaboard een impactanalyse uitvoeren. De impactanalyse omvat de impact op de PA en op het Korps als leerbedrijf. Onderdeel van de analyse is het in kaart brengen van de bestuurlijk-politieke haalbaarheid van één integrale basisopleiding met een aantal stakeholders, waaronder het Ministerie van JenV, de vakbonden, de Regioburgemeesters en de Raad van Advies Politieacademie.

Adviezen

Hieronder volgt de integrale tekst van het openbaar advies (d.d. 17 januari 2024) :

“De Raad van Advies (RvA) van de Politieacademie (PA) is het aangewezen intern adviesorgaan dat de PA-directie adviseert. De RvA adviseert vanuit het perspectief van de brede maatschappelijke opdracht aan de PA om bij te dragen aan de professionaliteit van de Politie. De adviezen van de RvA zijn als regel intern. De directie heeft de RvA gevraagd om een openbaar advies over de impact van de vraag van de Korpsleiding (KL) om – kort na invoering van de vernieuwde basispolitieopleiding PO 21 (hierna : PO 21) met 2 uitstroomprofielen - te onderzoeken hoe en binnen welke termijn te komen tot één (langere) basispolitieopleiding met daarin opgenomen beide uitstroomprofielen. Voordat de Korpsleiding later in 2024 besluiten neemt hierover, laat zij via de landelijke Programmaboard een impactanalyse uitvoeren. De impactanalyse omvat de impact op de PA en op het Korps als leerwerkplek. Verder wordt ook de bestuurlijk-politieke haalbaarheid van één integrale basisopleiding in kaart gebracht met een aantal stakeholders, waaronder het Ministerie, de bonden en de Regioburgemeesters. Hieronder het RvA-advies als “stakeholder”.

De RvA adviseert om niet binnen afzienbare termijn over te gaan tot ontwikkeling van een integrale basispolitieopleiding, met als deeladviezen :

1. rond eerst de huidige invoering van PO 21 goed af
2. vermijd een snelle opeenstapeling van onderwijsvernieuwingen. Als de keuze is om wél binnen afzienbare termijn over te gaan tot ontwikkeling van een integrale basispolitieopleiding dan adviseren we om daarbij het volgende in acht te nemen:
3. stel vooraf inhoudelijke kaders vast voor doorontwikkeling PO 21
4. stel vooraf de benodigde PA- en Korpscapaciteit vast
5. betrek het Ministerie bij de keuze, en bij de vaststelling van de kaders en capaciteit.

1. Rond eerst de huidige invoering van PO 21 goed af

De RvA adviseert allereerst om inhoudelijke redenen om nog enkele jaren te wachten met weer een vernieuwing van de basispolitieopleiding. Het proces van invoering en bijstelling van PO 21 loopt nog. Meerdere data over het effect en de kwaliteit van PO 21 zijn nog niet beschikbaar. In het voorjaar 2023 is een grote doorontwikkeling van het curriculum en de examinering van PO 21 doorgevoerd, op basis van de eerste ervaringen met het curriculum en van signalen uit de praktijk. Het effect van het PO 21 met uitstroomprofiel GGP is nog niet helemaal te bepalen, het effect van PO 21 met uitstroomprofiel VVC nog helemaal niet, omdat de eenheden in 2021 en 2022 uitsluitend aspiranten met het profiel GGP hebben ingenomen. PO 21 wordt al volop gemonitord, maar in de Monitor ontbreken nog langere termijn data over de tevredenheid van afgestudeerden en hun leidinggevenden. Kortom : het is te vroeg om te bepalen in welke mate PO 21 nu voldoet.

Dat het proces van invoering van PO 21 nog loopt, blijkt overigens ook uit het feit dat de Inspectie JenV op dit moment een verkennend onderzoek naar PO21 doet in plaats van al een eerste oordeel te geven over de kwaliteit van PO21. De Inspectie heeft aangegeven waarom haar verkennend onderzoek zich nu toespitst op de randvoorwaarden voor kwalitatief goed onderwijs : of de basis daarvoor aanwezig is, zoals de aanwezigheid van voldoende capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) bij de PA en binnen de eenheden. Kortom : de RvA adviseert om de invoering van PO 21 af te ronden zodat het effect kan worden bepaald aan de hand van een volledige set data.

2. Vermijd een snelle opeenstapeling van onderwijsvernieuwingen

De RvA heeft gezien dat de PA te maken heeft met een optelsom aan opgaven, in zowel de onderwijsuitvoering als -ontwikkeling, in het verbinden van kennis en onderzoek en in de onderwijs specifieke bedrijfsvoering. Binnen de sector basispolitieonderwijs (BPO) was de afgelopen jaren sprake van een sterk gegroeide instroom van aspiranten in combinatie met de grootschalige en ingrijpende vernieuwing van PO 21. Intussen nam ook de diversiteit in het BPO-opleidingsaanbod toe, in reactie op opleidingsvragen van het Korps. Voorbeelden daarvan zijn de opleidingen voor zij-instromende specialisten, de diverse doorstroomtrajecten en een groeiend aantal BOA-opleidingsvarianten.

De RvA heeft groot respect voor de prestatie die de PA en haar docenten hebben geleverd met een gelijktijdige sterke stijging van de aantallen aspiranten, een grootschalige onderwijsvernieuwing (deels in de Corona jaren) en de voortdurende (en noodzakelijke) inhoudelijke onderwijsvernieuwing om aansluiting op de praktijk te borgen. Na deze eerste marathon moet de sector BPO op adem kunnen komen, voordat een volgende marathon van start gaat. De PA-directie ziet zich geplaatst voor

een dilemma richting de medewerkers van de sector BPO en richting studenten als ze kort na PO 21 weer een nieuwe omvangrijke onderwijs ontwikkelopdracht aanvaardt.

Het RvA-referentiekader daarbij is het tempo en de schaal waarop het regulier middelbaar beroepsonderwijs (ROC's) en het hoger beroepsonderwijs (hogescholen) dergelijke ingrijpende onderwijsvernieuwingen realiseren. In het regulier onderwijs is de belangrijkste reden dat opleidingen in de problemen komen het stapelen van vernieuwing op vernieuwing. Een snelle opeenvolging van vernieuwingen holt de onderwijskwaliteit uit, zo leert de ervaring. Het maakt onderwijsteams instabiel en gedemotiveerd, veroorzaakt meer vertraging en uitval bij studenten en veroorzaakt knelpunten in de onderwijs specifieke bedrijfsvoering. Het rapport van de Commissie Dijsselbloem over het overheidsbeleid ten aanzien van onderwijsvernieuwingen is in dat opzicht na vele jaren nog steeds actueel. Kortom : de RvA ziet een groot risico voor de onderwijskwaliteit en het RvA-advies is dan ook om niet nu al tot een tweede ingrijpende vernieuwing van de basispolitieopleiding in korte tijd over te gaan.

3. *Stel vooraf inhoudelijke kaders vast voor doorontwikkeling van PO 21*

Onze eerste 2 adviezen gaan over de keuze : wél of géén integrale basispolitieopleiding op afzienbare termijn. Het ligt in de rede dat de ontwikkeling van een integrale basisopleiding sowieso rond het eind van dit decennium zal plaatsvinden. Als dat zo is, dan heeft de RvA de volgende 3 adviezen (3., 4. en 5.)

Destijds was de aanleiding tot een korte PO 21-opleiding met twee uitstroomprofielen de Korpswens om meer tempo te maken in de instroom vanwege de operationele sterkte. Er waren geen (onderwijs)inhoudelijke redenen. De nu te maken keuze voor een integrale basisopleiding waardeert de RvA als een afweging die meer ingegeven is door kwalitatieve motieven, namelijk de mate van vakbekwaamheid die vereist is voor de dagelijkse taakuitoefening in de Politiepraktijk. Deze aandacht voor het vakmanschap en voor de kwaliteit van de opleiding die daarvoor nodig is, juicht de RvA toe. Een integrale basispolitieopleiding maakt de basis van aspiranten steviger en zorgt voor meer “vliegueren.” Als het Korps dan ook kiest voor de ontwikkeling van één (langere) integrale basisopleiding binnen afzienbare termijn, dan adviseert de RvA om ruim vooraf inhoudelijke kaders daarvoor vast te stellen.

De huidige PO 21 basispolitieopleiding is gebouwd op een aantal leidende onderwijsprincipes. Belangrijk is om bij doorontwikkeling tot een integrale opleiding vooraf de kaders te bepalen, zoals het hanteren van de bestaande kwalificatiedossiers, en ontwikkeling op basis van het huidige onderwijskundige concept, begeleidingsmodel en onderwijsritmiek. Een integrale basisopleiding zal dus niet de basispolitieopleiding “oude stijl” zijn van vóór PO 21, maar het resultaat van doorontwikkeling van de bestaande opleiding PO21, met gebruik van de ervaringen die zijn opgedaan. Slechte ervaringen zijn bijvoorbeeld opgedaan met het omzetten van studenten van de oude opleiding naar de nieuwe PO 21: de monitor PO 21 heeft laten zien dat die omzetting heeft gezorgd voor een hogere uitval onder deze groep en tot een lagere studenttevredenheid. De manier van uitfasen van de oude opleiding moet daarom vooraf als kader worden vastgesteld. In het verlengde daarvan adviseert de RvA om aan BPO- docenten en begeleiders (zie hierboven onder 2.) voortijdig duidelijkheid te geven over de kaders, inclusief

het tijdspad voor de ontwikkeling en invoering van de integrale opleiding. Dan weten ze waar ze aan toe zijn en waar ze zich op kunnen voorbereiden. Het RvA-advies is om de invoering van een nieuwe integrale opleiding vooraf te laten gaan door een (nieuwe) ronde van professionalisering van

docenten en praktijk/trajectbegeleiders.

4. Stel vooraf de benodigde PA- en Korpscapaciteit vast

Zoals gezegd heeft de directie de RvA de afgelopen jaren regelmatig om advies gevraagd over het proces van invoering van PO 21. Daarbij benadrukte de directie dat de gezamenlijke invoering van PO 21 een forse impuls heeft gegeven aan het samenspel tussen de PA en het Korps (c.q. de onderdelen van het korps die betrokken zijn bij opleiden). Het landelijk proces van invoering van PO 21 bleek succesvol en heeft gezorgd voor mede-eigenaarschap van het Korps voor opleiden. Het Korps is zich sterk bewust van zijn rol als leerwerkbedrijf.

Minder goede ervaring is opgedaan met de toekenning van de middelen om PO 21 te ontwikkelen en in te voeren. Pas toen de onderwijsvernieuwing PO 21 al enige tijd gaande was, kreeg de directie van de PA duidelijkheid over de budgetten en capaciteit (formatie) die de sector BPO van de PA nodig had om de vernieuwingsopdracht uit te voeren. In de bestuurlijke driehoek Ministerie-Korps- PA is de financiering van PO 21 lange tijd vooruit geschoven, terwijl tegelijkertijd de druk groot was om PO 21 op korte termijn te realiseren. De budgettaire randvoorwaarden bleven te lang on vervuld.

De RvA adviseert om daar lering uit te trekken en om aan keuzes direct de meerjarig beschikbare financiële middelen te koppelen. De RvA stelt voor om daarbij te werken met meerdere scenario's en alternatieven voor het vormgeven van het traject van start- naar vakbekwaamheid. Eenheden hebben moeite met dat traject, dat hen veel capaciteit kost. Een alternatief scenario als hier bedoeld is het behoud van PO 21 in zijn huidige vorm, waarbij de PA de eenheden ondersteunt bij het eenduidig vormgeven van het traject van start- naar vakbekwaam en de PA de capaciteit krijgt om die rol te vervullen. Aan elk scenario hangt een "prijskaartje". Elke keuze dient gepaard te gaan met gelijktijdige besluiten over de benodigde PA- en Korpscapaciteit, door het Ministerie vast te leggen in meerjarige budgettrekken. De RvA sluit met dit advies aan bij zijn eerdere openbaar advies (2022) over een beter passende besturing en financiering van de PA, die de PA in staat moet stellen om flexibel in te blijven spelen op de opleidingsbehoeften van het korps. De PA heeft nog steeds behoefte aan een meerjarig financieel perspectief dat gebaseerd is op een meerjarig geformuleerde opleidingsbehoeften (aan onderwijsuitvoering én -ontwikkeling) van het Korps. De PA-behoefte aan ontwikkelcapaciteit is structureel gebleken en de nieuwe financieringssysteem, waaraan nu hard gewerkt wordt, moet daar structureel in voorzien.

Het onderwijsconcept van PO 21 (leren in en met de praktijk) maakt dat het Korps een groot leerwerkbedrijf is.

De kwaliteit van het PO 21-onderwijs staat of valt met de kwantiteit (capaciteit) en kwaliteit van de praktijkbegeleiding binnen de eenheden. De eenheden hebben hun handen vol aan het leveren van voldoende gekwalificeerde begeleiders. Het invoeren van een integrale basispolitieopleiding lost volgens de RvA dit fundamentele vraagstuk niet op, integendeel : een integrale basispolitieopleiding zal langer zijn en (nog) meer capaciteit aan praktijkbegeleiding vragen.

5. Betrek het Ministerie bij de keuze, en bij de vaststelling van de kaders en capaciteit

In datzelfde advies over een toekomstbestendige besturing en financiering heeft de RvA de Minister geadviseerd om zijn rol als Minister van Politieonderwijs en eigenaar van de Politieacademie nadrukkelijker in te vullen.

Het recente Dialogic evaluatierapport pleit, net als eerder het ABD-rapport (2019), voor een duidelijker invulling van de eigenaarsrol van het Ministerie en een duidelijker rolverdeling Ministerie – Korps – PA. Het Dialogic rapport voegt daaraan toe dat het Ministerie formeel verantwoordelijk is voor het politieonderwijs en de gelden daarvoor ter beschikking stelt, vanuit zijn verantwoordelijkheid om te voorzien in de structurele randvoorwaarden voor de uitvoering van de PA-taken. De RvA adviseert dan ook om het Ministerie in een vroeg stadium te betrekken bij de keuzes voor een integrale basispolitieopleiding en bij het vaststellen van de inhoudelijke kaders en de beschikbare capaciteit”

Vervolg en opvolging adviezen

Medio januari is het RvA advies aangeleverd aan de landelijk programmaboard. Daarin zit de directeur PA.

De landelijke impactanalyse stond begin maart 2024 op de agenda van de Board., die het KMTO zal gaan adviseren over de te nemen besluit en te maken afwegingen.. Het rapport van de impactanalyse bevat een analyse van de bestuurlijk-politieke impact, met de verwachting van een aantal stakeholders over de politiek-bestuurlijke haalbaarheid van één integrale basispolitieopleiding. De stakeholders als bedoeld zijn de vakbonden, het Ministerie van JenV, de Regioburgemeesters, de Korpsportefeuillehouder GGP, studenten en alumni PO 21 en – last but not least, de Raad van Advies PA. De tekst van het RvA-advies is daarbij grotendeels overgenomen. Ten tijde van de afronding van dit RvA-jaarverslag 2023 is de besluitvorming door de Korpsleiding aanstaande.